

UKA2020/194
20. okt. 2020
Mariane Paviasen

Center for Cybersikkerhed (internetikkut isumannaassuseq) pillugu inatsisip Kunnigip peqqussutaatigut Kalaallit Nunaannut atuutsinneqalernissaanut Inatsisartut aalajangiussassaatus siunnersuutaa Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit akuerineqassasoq.

(Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq)

Nunatta Center for cybersikkerhed pillugu inatsip Danskis nunaanni atuuttup ilaannik ilanngunneqarnissaannut siunnersuummut Inuit Ataqatigiit sinnerlugit imaattumik oqaaseqaateqarniarpugut.

Siunnersuut sillimaniarneq eqqarsaatigalugu ullutsinnut tulluurtutut oqaatigisariaqartoq isumaqarpugut.

Ullumikkumi qarasaasiakkut internettikkullu sullissinerup annertuumik ingerlanneqarnera imaalernikuummat allaat oqarsinnaalluta suliffinni assigiinnitsuni qarasaasiamik atuinissaq pinngitsoorneqarsinnaagani.

Ajornaqaarli tamanna ullutsinni ajortumeerini, aningaasannanniillu aamma saassunneqarsinnaalersimapput, nunani assigiinnitsuni taamak pisoqartareerpoq taamaamat annerusumik sillimmartaartariaqarpugut, atortorissaarutitta nunarsuarmioqataasutut nunatta soqutigineqaleraluttuinnarneranni sillimaniarneq pitsaanerpaq qarasaasiakkut paasissutissaatitta atortorissaarutaatsittalu nakkutigilluarneqartariaqarnerat pisariaqalivissimavoq, taamaaliunngikkuttami paasissutissat pisortaqaarfinit pigineqartut atornerlunneqarsinnaaneri qanitsuarsuusinnaavoq.

Siunnersuummi mianerisassaqtugut oqaatigisariaqarparput tassanimi inuit tunngaviummik kiffaangissuseqarnerata eqqornerlunneqannginnissaa isumannaarneqartariaqarpoq siunnersuutip iluani eqqartuussivimmiit akuerineqaqqaarani misissuineramik allartitsisoqarsinnaalerneratigut inuit ataasiakkaat pineqarnerini kiffaangissuseqarnerat namminnerlu isummorsinnaaneri eqqornerlunneqaratarsinnaanera pinngitsoortinneqartariaqarmat. Kiffaangissusiaasoqassappammi tamanna akuerineqarsinnaanngilaq sapinngisarlu tamaat eqqartuussiveqarfiit aqputigeqqaarlugit inuit ataasiakkaat misissuiffiqineqassagaluarpata ingerlanneqartarnissaat inatsisissami ilanngunneqassasoq isumaqarpugut, tassunga

ilanngullugu misissuiffigineqartup misissuinerup naammassereernerani allagaatinik namminerminut tunngasunik qinnuteqarluni takunnissinnaanissaa aqqutissiorneqartariaqartutut isigaarput taamaaliornikkut innuttaasut kiffaangissusiarneqarnissaat ingalassimaarneqarsinnaammat.

Inatsip eqqunneqarnissaanut siunertaavoq Namminersorlutik oqartussat iluanni qarasaasiaqarnikkut paasissutissanik atonerluinianit aserorterinianilluunniit ajutumeerneqannginnissaannut sillimaniarneq eqqunneqassasoq. Ilanngullugu suliffeqarfiit nunatta iluaniittut nakkutigineqarnermut ilanngukkusuttut ilanngussinnaaneri periarfissinneqassalluni.

Inatsisisap atuutilinnginnerani pingaaruteqartutut eqqartugassat ilagaat imaannaanngitsumik akisussaaffigilerneqartussap naalakkersuisoqarfiup sorliup ataannut inissinneqassanersoq, kultureqarnermut ilinniartitaanermillu naalakkersuisoqarfiup ataanniit saqqummiunneqarpoq eqqarsaatigisariaqarpoq akisussaaffik nunanut allanut sillimaniarnermullu naalakkersuisoqarfiup ataannikkuni tulluarnersusanersoq taannalu sukumiisumik eqqartorneqarnissaa kissaatiginarpoq.

Ilanngullugu eqqartorneqartariaqartutut isigaara nunatsinni Nakkutilliinnermik sulisinnaasut pissarsiarineqarsinnaasut amerlavallaannginneri eqqaanneqarmat, taamaammat takujuminarluni tikisitanik aallaqqaammut sulisoqartussaanera, siunnersuummi allassimasoq aallaavigalugu nakkutilliisinnaasunik ilinniartitsinissaq pilersaarusiortifigineqarumaartoq siunnerfigiinnarnagu, inatsip eqqutivinnginnerani nunaqavissunik ilinniartitsinissamik tigussaasumik isumaqatigiissuteqarnissaq, ilinniartitaanerullu qanoq ingerlanissaannik pilersaarusiamik takussutissaqalereernissaa pingaartutut isigaara, taamaaliornikkut sulisorisassanik nammineq nunaqatitsinniit pissarsisinnaaneq piaarnerusumik, piffissap sivisuallaanngitsup ingerlanerani anguneqarsinnaanissaa isumannaarniarlugu nammineerlutami sulisussanik siusisukkut peqalertariaqarpugut.

Aammattaq innersuussutiginarpoq center for Cypersikkerhede-miit ukiumoortumik nalunaarusiatik Kalaallit Nunaannut tunngassuteqartut immikkut nalunaarusiarisassagaat, namminiileriartorlutami ingerlaniarnitsinni siunissami nammineq nalunaarusiaateqarluta aammalu nalunaarusiorsinnaasunik sulisoqalernissaa anguneqareerpat iluaqutaanngitsoornaviannngimmat.

Illersornissaqarfimmi sillimaniarnermut oqartussaaffiup Dansk-init oqartussaaffigineqarnera inatsisisap siunnersuummi, immikkoortortamik nunatsinni ammaanissamut 5.mill.kr-nit nunatsinniit akilerneqartussaaneranut tunngatillugu paaserusunnarpoq qanoq isumaqatigiissusiortoqarsimanersoq siunnersuummimi ersarissarluarsimanngitsutut isikkoqarmat, oqartussaaffiup angerlaassimanngisatta immikkoortorta qarfiattut ittumik ammaaniarneq nunatta nammineq akilertussaagaannik siunnersuuteqarnerup, ersarissarneqarnissaa, misissoqqissaarneqarnissaa, nassuaassutigineqarnissaa, pinngitsoorneqarsinnaarpasinngilaq taammallu aalajangertoqarsimanerata peqqutaa paaserusunnarpoq aningaasarpasuit eqqartorneqarmata.

Qulaanni taakkartukkat akissutissaat qulaajaavineqarluaqqullugit Inuit ataqatigiinniit
ataatsimiititalianut susasaqartunut siunnersuut qulaajaavigilluaqqullugu
ingerlateqqinnissaa innersuupparput.